IL-BULETTINI TAL-PREĊETT TA' L-GĦID

minn J.F.PORSELLA-FLORES

Id-drawwiet popolari insibuhom anki fl-affarijiet religjuzi, pereezempju fl-uzu ta,-bulettini tal-precett ta' l-Ghid. Billi din id-drawwa issa ilha madwar ghoxrin sena li nqatghet, tajjeb li wiehed isemmiha fost it-tifkiriet ta' l-imghoddi.

Bhalma jafu l-qarreja, wiehed mill-hames precetti tal Knisja hu li tqerr u titqarben ghall-anqas darba fis-sena. Il-gurnata taghzilha int, izda fis-zmien li tistabbilixxi l-Knisja. L-ahjar zmien huwa ta' l-Ghid, wara li wiehed ikun mar jaghmel kors ta' ezercizzi spiritwali!

Allura kienu jirrikorru ghas-sistema tal-bdil tal-bulettin, jigifieri, sinjal li jixhed, li wiehed ikun issodisfa dan il-precett tal-Knisja.

Il-bulettin kien jinghata ahgll-ewwel darba taht forma ta' santa, wara li t-tifel jew tifla jkunu ghamlu l-ewwel tqarbina, imsejha wkoll il-Precett, kif ghadna nghidu u ghadu jsir sallum.

Hekk kif joqrob zmien ir-Randan, il-kappillan kien izur id-djar tal-parruccani tieghu, jigbor il-bulettini tas-sena ta' qabel, u jhalli flokhom ohrajn, wiehed ghall-kull membru tal-familja li ghandu jwettaq dan id-dmir. Imbaghad f'gurnata bejn Hadd il-Passjoni u Hadd it-Trinita', meta wiehed jersaq jitqarben bl-intenzjoni li jwettaq dan id-dmir tieghu, jibdel dan il-bulettin ma' iehor li jghid li wiehed resaq jitqarben.

Il-bulettin li jservi biex wiehed jersaq ghat-tqarbin, fih il-kliem bil-latin: "Signum admissjonis Ad Paschale Praeceptum Adimplendum" jew kliem iehor li jixbhu li bil-Malti jfisser: "Sinjal biex wiehed iwettaq il-precett ta' l-Ghir." Malli wiehed jitqarben, jaghti dan il-bulettin lill-abbati li jkun mas-sacerdot li jibdilulu ma' iehor li fih dan il-kliem: "Panem coelestem accepit tempore Paschali", jew kliem iehor jixbhu, li bil-Malti jfisser: "Tqarben fi zmien il-Ghid."

Il-bulettini kienu jkunu ttimbrati wkoll bis-sena, isem il-knisja u isem il-kappillan, jew rettur ta' dik il-knisja. B'dan il-mod, meta s-sena ta' wara il-kappillan kien jerga' jzur id-djar, biex jiehu lura l-bulettini tas-sena

ta' qabel, kien jista' facilment jikkontrolla min issodisfa dan id-dmir jew le.

Il-parruccani kien ikollhom il-facilitajiet kollha biex jibdlu l-bulettin fil-knisja fejn soltu jmorru ghall-quddies. Per ezempju, l-knejjes tal-patrijiet li mhumhiex parrocci, kienu jistampaw il-bulettini taghhom. Anki l-kappillani tat-tliet servizzi kienu jipprovdu bulettini ghan-nies tas-servizz ta' l-Ajru(R.A.F.), ta' l-art(K.O.M.R. jew R.M.A.) u tal-bahar(Rpyal Navy). Dan ghax kien ikun diffi-cli ghalihom li jmorru jwettqu dmirhom fil-parrocca taghhom. Il-membri tal-korp tal-pulizija ukoll kienu jistghu jaghmlu l-Precett fil-kappella tad-Depot li kellhom fil-Belt, ghax anke dawn, minhabba d-dmirijiet taghhom setghu isibuha difficli li jmorru jitqarbnu f'xi knisja tar-rahal taghhom.

Anke l-morda ta' l-isptarijiet u l-habsin kien jinghata-lhom bulettin mill-kappillan ta' l-isptar jew tal-habs, skond il-kaz. Isimhom kien jimkiteb fuq il-bulettin sabiex meta jmorru lura ddar, imorru bih ghand il-kappillan taghhom.

Min ikun bidel l-indirizz tieghu minn rahal ghAll-iehor, kien jaghti lill-kappillan il-bulettin tal-parrocca fejn kien joqghod qabel. Jekk xi hadd ikun tilef il-bulettin, xorta wahda kien jakkwista iehor, ghax il-kappillan kien ikun jaf sewwa l-parruccani tieghu. Min ma jkunx lahaq bidel il-bulettin tieghu fi zmien ghaxar gimghat li semmejna, kien jinhtieglu l-ewwel imur jistqarr dan in-nuqqas tieghu lill-konfessur, li kien umbghad jiehu hsieb li bl-akbar sekretezza jirrangalu biex jibdlu u hekk jigi in regola.

Tista' tghid li kulhadd kien ikun herqan li juri li kien qeda' dmiru mhux ghal-wicc in-nies, izda ghaliex l-insara jipprattikaw it-taghlim tal-Knisja. Dak il-wiehed l-hemm u l-hawn li seta' kien imbieghed mill-Knisja, kien ikun maghruf minn kulhadd; allura kien ikun tort tieghu biss, jekk, meta jmut, jigi michud minn difna f'art imbierka.

Ftit ilu sirt naf minn ghand wiehed patri anzjan, li l-uzu tal-bulettin kienet haga lokali. Ghaldaqstant hi haga aktar f'waqtha li nfakkru, fost id-drwawwiet ta' l-imghoddi, din il-wahda tipitkament maltija.

Paulus Vella

ADIMPLEVIT PRÆCEPTUM
PASCHALE
IN NOSOCOMIO INGHIERET
Anno 1950 die 2 Aprilis.

Fr. Elias a Villa Lia O.F.M.Cap.
Capellanus

Carmelo Fraggieri

ADIMPLEVIT

PASCHALE PRAECEPTUM

A.D. 1934

Sac. Gius. Calleja Cassar
Cappellanus.
Prig. Ci. Corradino

✝

PRÆCEPTUM PASCHALE
In Castris "MELLEHA"
PRIMÆ COHORTIS
"REGIÆ LEGIONIS MELITENSIS"
MILES ADIMPLEVIT
A. D. 1941.

"I/K.O.M.R." EMM. T. BORG D.D.
CAPP. MILIT. "I/R.L.M."

ADIMPLEVIT
PRÆCEPTUM PASCHALE
VALLETTÆ
IN SACELLO VIGILUM
QUI PUBLICÆ SECURITATI PRÆSUNT
ANNO DOM. 1934

Can. P. A. Vella
Cappellanus.

BULETTINI TAL - PRECETT
TA' L-GHID (ara p.36-7)

F'din il-faccata:

Bulettini fuq ix-xellug:

li kienu jintuzaw minnnies ta' l-Ingieret, u mis-suldati u ohrajn tas-sigurta' pubblika.

Fuq il-lemin, fuq:

Bulettin ta' min kien ikun fil-habs ta' Corradino.

Fil-Pagna 39:

Bulettini ta' qabel, u wara' l-Precett, fil-Birgu u fir-Rahal Gdid

- o O o -

PANEM CŒLESTEM ACCEPIT
TEMP. PASCH
IN S. INS. COLL. MAT. ET. PAR. ECCLESIA
S. LAURENTII L. M.
CIVITATIS VICTORIOSÆ
A. D. 1930.
Can. Josephus M. Farrugia D.D.
Archipresbyter.

SIGNUM ADMISSIONIS
AD PASCH. PRÆCEP. ADIMP.
IN S. INS. COLL. MAT. ET. PAR. ECCLESIA
S. LAURENTII L. M.
CIVITATIS VICTORIOSÆ
A. D. 1930.
Can. Josephus M. Farrugia D.D.
Archipresbyter.

PRÆCEPTUM PASCHALE
IN
ADIM [PAROEC: CHRISTI REGIS — PAULÆ ~ MELITÆ] PLEVIT
Par. A. Agius 1963
~~Mons. Franciscus Xuereb P.E.P. 1962.~~
~~Parochus~~

ADPROBATUR
AD SSMAM EUCHAR. SUMENDAM
IN SANCTA PARŒCIALI ECCLESIA
PAGI PAULÆ
A. D. 1955
Par. A. Agius
1963
~~Sac. Franciscus Xuereb~~
~~Parochus~~

MODERN PRESS, ZEJTUN

Karmenu Zerafa: attur
komiku tal-palk.(ara Pag.51)